

Aranygyűrű a gyárhoz hűségeseeknek

A Kenderfonó és Szövőipari Vállalatnál, gyáregységeiben tegnap ünnepségeket rendeztek a 10, 15, 20, 25 és 30 éve a vállalatnál dolgozó tőzsgárda tagjainak. A vállalatnál 270-en értek el valamilyen fokozatot, így az első fokozatot, a vele járó 500 forintot 52-en, a második fokozatot, a vele járó 500 forintot 88-an, a harmadik fokozatot és a vele járó 300 forintot 74-en és a 25 éve ugyanazon munkahelyen dolgozók, 38-an 600 forint jutalmat kaptak. Ezenkívül 30 évi tőzsgárda-tagsággal rendelkező 8 dolgozó kapta meg a vállalat emblémájával díszített arany pecsétgyűrűt.

A tőzsgárda tagjai között az ünnepségeken több mint 120 ezer forintot osztottak ki.

Muzeológusok, történészek és irodalmárok ismertetői

Ráckeve szeptemberben tudományos tanácskozást rendeznek, amelyen muzeológusok, kutatók, történészek, irodalmárok ismertetik a XVI. századi mezővárosok fejlődését. Szó lesz majd a mezővárosok és a Dózsa-féle parasztháború kapcsolatáról, a törökök által meg nem szállt mezővárosok gazdasági, kulturális életéről. Megemlékeznek Szegedi Kis Istvánról, a híres hittudósról és Skaricza Máté ráckevei református prédikátorról, aki 1581-ben megírta a Duna menti település verses történetét. (MTI)

Augusztus 20-i megemlékezések a járásban

A szegedi járás községeiben ma, pénteken kezdődnek az augusztus 20-i ünnepségek eseményei, Kiskundorozmán a községi tanács és a Hazafias Népfront helyi bizottsága közös rendezésében délután 8 órakor a tanácskúrában rendeznek politikai nagygyűlést. Az ünnepség szónoka dr. Agoston József, a megyei pártbizottság titkára. Ugyanekkor tartják alkotmány napi ünnepségüket az *algylók* is, itt Katona Sándor a nagygyűlés előadója.

Kisteleken a szövetkezeti napok megnyitásával háromnapos községi ünnep kezdődik. A mai nap eseményei közé a feldíjtott művelődési ház átadását és a falusi dolgozó nők helyzetét tárgyaló délutáni ankétot emeljük ki.

Holnap Kübekháza aratőnnep, Balástyán, Bördányban és Szőregen politikai nagygyűlés vezet be az ünnep rendezvénysorozatát. Szőregen Nieszner Ferenc országgyűlési képviselő mond ünnepi beszédet.

Vasárnap, augusztus 20-án zenés ébresztők, délelőtti felvonulások, politikai nagygyűlések, kulturális műsorok, sportrendezvények emelik az ünnep rangját. Számos községünkben — többek között Tápén, Forráskúton, Dócon, Tiszaszigeten — ünnepi közgyűlést tartanak a termelőszövetkezetekben. Aktuális tennivalóik megbeszélése mellett „házi alkotmányok”, az új alapszabály megalkotásában is döntenek majd a szövetkezetek tagjai.

Új filmek

A rend gyilkosai

Színés, szinkronizált francia film. Rendezte Marcel Carné. Jean Laborde regényéből írta Paul Andreota és Marcel Carné. Kép: Jean Badal, Zene: Pierre Henry és Pierre Colombier. Főszereplők: Jacques Brel, Catherine Rouvel, Paola Pitagora, Charles Denner, Michel Lonsdale, Francois Cadet.

Hihetetlen történet. Pontosan hihetetlennek érezzük. Pedig tudjuk, hogy igaz. Mindenekelőtt lényegét tekintve igaz, s igaz a cselekmény eredetét nézve is: a históriát egy valóban megtörtént esetről bontották ki a film alkotói. Miért van mégis — s ez ennek a filmnek a legérdekesebb kérdése — hogy az egész nem érezzük hitelesnek, hogy végigkíséri a filmet valami állandóan jelenlévő és zavaró motíváció.

A történet alapja az, hogy egy vidéki város rendőrsége elkép egy jelentéktelen tolvajt, akit aztán vallatás közben agyonvernek. A nyomokat természetesen szeretnék eltüntetni. De azután akad egy tanú, s a vizsgálóbíró, akit megbíznak az ügy elintézésével, vád alá helyezi a rendőroket. A film arról szól, hogy a rendőrség és a vele együtt megjelenő erőszak milyen aljas és raffinált módon akarja rávenni a vizsgálóbíróra a vád visszavonására. Tudjuk, ezek a részletek igazak. Az erőszak valóban ilyen kegyetlen és kíméletlen.

A valóság, amelyről a film szól, igaz. De a film

nem hiteles. Nem hiteles a feldolgozás módszere miatt. Marcel Carné a nagy francia rendező, akinek nevéhez olyan alkotások fűződnek, mint például a *Ködös utak*, a filmtörténet egyik legnagyobb remeke, ebben a művében a rutinnak és a sablonok, a sémák áldozatává vált. Végülis azért nem hiteles a film, mert a rendező körzével, vonalzóval szerkesztette, s ezzel a mesterként formával az élet elevenségétől fosztotta meg a történetet. Az ilyen úgy szerkesztésmód, hogy úgy mondjuk, kiment a divatból, s a néző már-már elviselhetetlennek érzi, akár megfogalmazza ezt magában, akár nem. Nagy kár, mert a történetből nagyhatású modern filmet is lehetett volna csinálni, s még inkább azért kár, mert a mondanivaló feltétlenül igaz, s a rendező szándéka becsültes.

A szerkesztésmódból következik, hogy a film figurái nem igazi emberek, nem valódi jellemek, hanem papírmások, amelyek beleillettek ugyan a rendező kidolgozott struktúrába, de nem hiszünk nekik. Nem hiszünk a film főalakjának, a vizsgálóbírónak sem, akit Jacques Brel mutat be. A figurában — és a film többi alakjában is — keveredik a romantika és a modern világ kommersz művészetének hatása. Mindkettő elensége az igazi realizmusnak.

Ü. L.

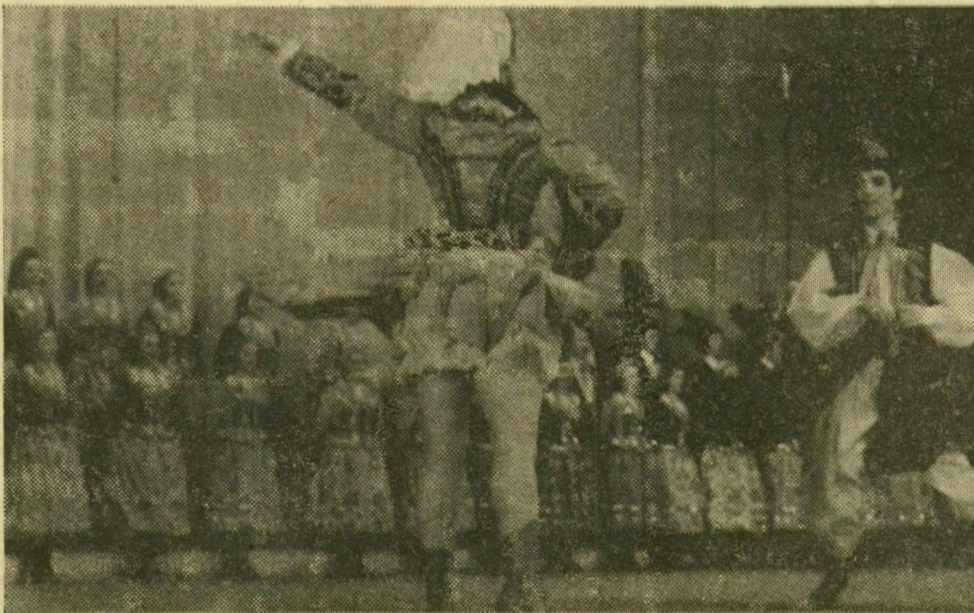
Ma mutatkozik be a Slask

Hosszú turné során érkezett Szegedre, tegnap, csütörtökön este már próbált a téren a Lengyel Állami Népi Enek- és Táncegyüttes, a *Slask*. A lengyel népművészek három hét leforgása alatt keresztül-kasul bejárták Itáliát, Nápolytól Pisáig, majd Budapesten léptek fel, kétszer a Margitszigeten, egyszer a tisztház nyári helyiségében — a fővárosból utaztak Szegedre.

A Szilézia lengyel nevét viselő együttes 1953-ban alakult: egy szakértő bizottság nem kevesebb mint 12 ezer fiatal hallgatót meg, mindössze egy százalékát szereződte próbaidőre, s 1953 július elején a Katowicéből és Krakóból hívott pedagógusok irányításával Koszceinben kezdődött meg az együttes művészeti képzése. Az általános neveléssel párhuzamosan gyakorolták Stanislaw *Hadyna* művészeti igazgató és Elwira *Kaminska* koreográfus számait.

Az első nyilvános előadást 1954. október 16-án tartották, melynek kedvező visszhangja nyomán a Slask szinte minden nagyobb lengyel városban fellépett. Az együttes gyorsan kijutott külföldre is, s az eltelt másfél évtized alatt bejárta a világot, a Szovjetuniótól Kanadáig, Mexikótól Mongóliáig, Svédországtól Izraelig. Azóta is a külföldi vendégjátékok mellett évente körülbelül száz előadást tartanak hazai közönségüknek. A lengyel népi kultúra terjesztésében szerzett érdemeik elismerésül a lengyel kormány a legmagasabb kitüntetést adományozta a Slasknak, a Munka Zászlaját.

Az idel Szegedi Szabadtéri Játékok évadzáró premierjére ma, pénteken este 8 órakor kerül sor: a Slask-együttes lép a Dóm tér közönsége elé. A lengyel művészek még augusztus 20-án, vasárnap este tartanak előadást Szegeden.

Egy tízes tánc

Az együttes élén

Janusz Maciejowski, a Slask együttes igazgatója Dóm téri gyorsszemléjéről sietett a Royal szálló társalgójába egy rövid beszélgetésre. Százharminc tagú együttes élén olaszországi turné után érkeztek Magyarországra, ahol a szegedi szereplésüket budapesti előadások előzték meg.

— A „Slask” Lengyel Állami Népi Enek- és Táncegyüttes Lengyelország egyik legnagyobb és legjelentősebb folklór együttese. Hatvantage balettkara, hatvantage énekkara és harmincnégy tagú zenekara van. A mostani turnén 110 fős művészegyüttes vesz részt, akiket húsz technikai munkás kísért.

— Lengyelországban két jelentős népi együttes van. A Mazowsce és a Slask között van-e rivalizálás?

— Természetesen van, bár nehéz lényeges különbségeket tenni a két együttes között. A Slask a sziléziai folklórkincsből állítja össze műsorainak jelentős részét, a Mazowsce pedig az ország középső tájegységén kialakult népi kultúra reprezentánsa.

— Hogyan készül, alakul egy-egy új műsor?

— A munka igen hosszadalmas és körültekintő. Amikor megteremtődnek egy új produkció alapjai, akkor kezdődik a dalok, táncok viéseletek felkutatása az eredeti környezetben. Aztán a koreográfusok, zeneszerzők, rendezőkön a sor, a stilizálás, a színpadra alkalmazás munkája az ő feladatuk.

— Mennyiben tükrözi a mostani műsor a lengyel folklór sokszínűségét?

— A műsorban zömében sziléziai folklórelemek, dalokat, táncokat dolgoztuk fel, de ízelítőt adunk más lengyel tájak népművészetéből is.

— Sok országban jártak már Kínától Norvégiáig. Milyen kapcsolatokat teremtettek, milyen szakmai tapasztalatokat sikerült szerezniük?

— Egy-egy turnén vagy szereplés alkalmával igen kevés időnk jut a próbák mellett másra. Természe-

latok kiépítésére nincs lehetőségünk.

— Hogyan fogadják a lengyel dalit, a lengyel népi táncot a világ más tájain?

— Úgy érezzük, hasznos és sikeres propagandája minden egyes turné, minden egyes külföldi szereplés a lengyel folklórnak. Egy jellemző eset: norvégiai turné előtt figyelmeztettek bennünket a követség munkatársai, hogy a norvég hívós nép, nehezen oldódik fel, ne számítsunk nagy tapsra és ne keseredjünk el. A bemutató után a norvég királyi családdal az élén felállt a közönség és zúgott a taps... Így legyen Szegeden is!

T. L.

Három műsorban

A Slask táncosai tegnap délelőtt kezdték az ismerkedést a Tiszával. Reggeli után pillanatok alatt kiért a Royal Szálló hallja.

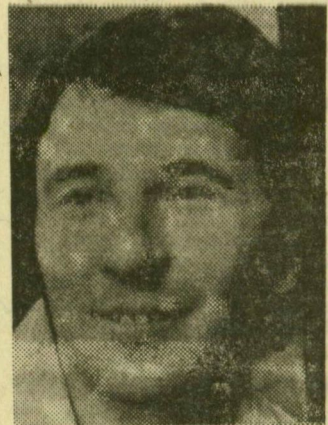
Zbigniew Wozniak, az együttes táncvezetője, az azonban nyugodtan akarta elszívni reggeli utáni cigarettáját. Így kerülhetett sor rövid beszélgetésünkre.

— Mióta tagja az együttesnek?

— A baletiskola elvégzése után először a varsói operában táncoltam, majd a központi népi katonai együttes tagja voltam. Innen kerültem a Slask-hoz. Eddig három különböző műsorban szerepeltem. Magam is alig hiszem, hogy már öt éve járom a világot ezzel az együttesrel.

— Melyik útkra emlékezik legszívesebben?

— A világ minden kontinensét bejárta már az együttes, csak Ausztráliában nem voltunk. Rengeteg érdekes dolog megtörtént már velünk, nem is tudnák választani, miről mesélnék legszívesebben. Az olaszországi benyomások a legfrissebbek, Pisa, Milánó, Torinó csodálatos városok. Igaz, hogy nagy sikerünk volt Olaszországban, de nem hiszem, hogy ezért elfogult lennénk. Ugyanakkor azt is el kell mondanom, hogy szívesebben turnézunk szocialista országokban. A többi

közt azért, mert több időnk van pihenésre, ismerkedésre.

Hogy mégis melyik utunk...? Megvan, a skandináviai! Képzeld el, a hajót, amivel utaztunk, úgy hívták: Mazowsce. Mi vagyunk ugyebár a Slask, akik érdekes véletlen folytán a másik központi lengyel népi együttes nevét viselő hajóval Skandináviába tartunk. Kapitányunknak egyszerű volt a dolga; ez is lengyel és népi együttes, meg az is, hamarosan átkerestelt bennünket Mazowsce-nek. Miért ne, hiszen olyan ritka eset, ha úgy hívják az utast is, mint a hajót — nevet nagyot Zbigniew. Következzen a strand...

S. E.

Kaminska

Tízéves koráig Budapesten élt szülei, érettségi után a magyar zeneakadémiára iratkozott be éneket —, az Operaház intézetébe pedig balettet tanulni. Ma is „precíz törté” a magyart, szimpatikus buzgalommal keresi a lengyel szavak megfelelőit:

— Torkomban dobogott a szívem, amikor kiindultam a Dóm tere. Már jártam itt, sőt magam is felléptem 1938-ban a szabadtéri játékokon. Tudja nálunk, a krakkói egyetemen annak idején működött egy lengyel—magyar csoport, ének- és táncegyüttese hat éves magyarországi körutat bonyolított le, ennek során szerepeltünk a szegedi játékokon. En magyar nótát és Moniuszko *Halka* című operájának egyik áriáját énekeltem, táncoltam is, sőt láttam a Hány és a Turandot előadásait. Lenyűgöző élmény volt. Az egész tér fényárban úszott, a színpad és a közönség elhelyezése nagyjából hasonlított a mostanihoz, bár a játéktér jelen pillanatban jóval ijesztőbbnek, nagyobbak tűnik nekem. Mit mondhatnak? Igyekszünk majd bejátszani...!

Azt mondja Elwira Kaminska, a Slask rendező-koreográfusa, hogy Olaszország szabadtéri színpadainak csodálatos természeti környezetében nagyszerűen érezték magukat, és forró sikerük volt. Amikor olaszul énekeltek — s ez hagyományos gesztus a Slasknál, az illető országok dalaiból is egyet-kettőt műsorukra tűznek — a publikum állva hallgatta végig, újrázott szüntelenül. Vendégszerepléseiket általában folklór-kutatásra is felhasználják, egy-egy ország jellegzetes dalait, táncait eredeti állapotában is megtanulják, de nem ritkán „stilizálják”, az együttes stílusához formálják, igazítják. Nem utolsósorban ez adja a Slask műsorainak sokszínűségét, művészetének gazdagságát, a szüntelen megújulás varázsát.

N. L.

A Szegedi Ünnepi Hetek mai programja

A Slask, a Lengyel Állami Népi Enek- és Táncegyüttes bemutatója, Dóm tér, este 8 órakor.

Korszerű mezőgazdaság és élelmiszeripar '72 kiállítás, a Marx téren.

XIII. Szegedi Nyári Tárlat, a Horváth Mihály utcai képtárban.

Samu Katalin szabadtéri szoborkiállítás a Tanácsköztársaság útj sávján.

Fotóklubok 8. Szegedi Szalonja, a Bartók Béla Művelődési Központban.

Kör 18 alkotócsoportjának fotókiállítása a Sajtóház művészklubjában.

Lechner Lajos-emlékkiállítás a Móra Ferenc Múzeum kupolacsarnokában.

Első szegedi képzőművészet címmel a Móra Ferenc Múzeum kiállítása a Szegedi Galériában.

A szegedi könyv a nemzetközi könyvvetéssel a Somogyi-könyvtár könyvrétegeinek bemutatása az olvasótérben.

Képzőművészet a színpadon című kiállítás az újszegedi November 7. Művelődési Központban.

Magyar pénz 1000-tól 1972-ig című a Szegedi Gyűjtőklub kiállítása a Juhász Gyula Művelődési Központban.

Szeged környéki népiélet című kiállítás a tápiel művelődési házban.